

Recenzja rozprawy doktorskiej mgr inż. Magdaleny Jędraszko-Macukow
„Możliwości identyfikacji i oceny krajobrazu projektowanego w miejscowych planach
zagospodarowania przestrzennego” wykonanej w Katedrze Architektury Krajobrazu
na Wydziale Ogrodnictwa, Biotechnologii i Architektury Krajobrazu
Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie,
pod kierunkiem dr hab. inż. arch. kraj. Marka Szumańskiego

Wstęp

Problem przedstawiony przez Doktorantkę uważam nowy, istotny i wysoce aktualny. Podjęcie tematu identyfikacji i oceny krajobrazu w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego daje możliwości wnioskowania w zakresie właściwego rozpoznania struktury fizjonomicznej krajobrazu. Daje możliwości badania, ale też charakteryzowania fizjonomii krajobrazu.

Ocena merytoryczna pracy

Praca doktorska Pani mgr inż. Magdaleny Jędraszko-Macukow liczy 192 strony tekstu i 52 strony aneksu. Tutaj pierwsza uwaga: dlaczego Autorka ponumerowała osobno tekst pracy i osobno strony aneksu, skoro cała praca doktorska została oprawiona razem? Przez to część numeracji tabel lub rycin znalazła się w części pierwszej, a pozostała w drugiej części.

W piśmiennictwie pracy przytoczono łącznie 106 pozycji (w tej liczbie zebranych publikacji duży odsetek stanowią źródła w języku angielskim), 12 aktów prawnych, 17 ustaw, 8 aktów wykonawczych, opracowania planistyczne (10) i źródła internetowe (5). Do realizacji pracy wykorzystano też 3 poradniki i 13 słowników.

Praca składa się z dwóch części – dysertacji i aneksu. W dysertacji doktorskiej zamieszczono: Wprowadzenie, Wyniki badań oraz rozdział: Dyskusja i wnioski. Aneks do pracy zawiera wyniki ważnych dla podjętych badań rozważań (jak nazywa je Autorka) cząstkowych, które przeprowadzono w trakcie całego procesu analitycznego.

W Dziale pierwszym – WPROWADZENIE, w rozdziale 1 „Wstęp”, liczącym 6 stron, mgr inż. Magdalena Jędraszko-Macukow zawiera szereg uzasadnień, dlaczego podjęty temat jest ważny i aktualny, przedstawia przedmiot, cel i zakres pracy oraz charakteryzuje pola badań. Tutaj także stawia tezę badawczą „Jeżeli miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jest nośnikiem informacji o projektowanym krajobrazie i jego fizjonomii, to na podstawie zapisów planów miejscowych możliwa jest identyfikacja projektowanej struktury fizjonomicznej krajobrazu”.

W rozdziale drugim „Metodyka opracowania” mgr inż. Magdalena Jędraszko-Macukow zawarła pytania (zagadnienia) studialne i opisała tok postępowania badawczego. Autorka wyjaśnia tok postępowania studialno-badawczego. Ważną częścią tego rozdziału jest opis metod badawczych: metody logicznej argumentacji, metody gramatyki opisowej, metody rozbioru logiczno-merytorycznego zdania i metody studium przypadku.

Rozdział trzeci, to „Fizjonomia krajobrazu w badaniach i studiach krajobrazowych (Stan wiedzy)”. Zawiera on ogólną charakterystykę piśmiennictwa oraz fizjonomię krajobrazu w piśmiennictwie i ocenę fizjonomii krajobrazu. Ten rozdział kończy dwustronicowe Podsumowanie.

W Dziale drugim – WYNIKI BADAŃ, zawarto:

a) leksykę kształtowania struktury fizjonomicznej krajobrazu. Przedstawiono:

- analizę wykładni prawnej pojęcia krajobraz i pojęć z nim powiązanych,
- aksjologię krajobrazu w zapisach aktów prawnych,
- analizę znaczeniową wykładni teoretycznych pojęcia krajobraz,
- pojęcie fizjonomii krajobrazu w wykładniach teoretycznych pojęcia krajobraz,
- aksjologię krajobrazu w opracowaniach teoretycznych,
- kształtowanie fizjonomii krajobrazu w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego według obowiązujących aktów prawnych,
- kształtowanie fizjonomii krajobrazu w praktyce planistycznej.

Każdy z podrozdziałów, podobnie jak rozdział (Podsumowanie wyników cz. 1), kończy się krótkim podsumowaniem.

b) strukturę fizjonomiczną krajobrazu, gdzie zawarto:

- model narzędzia badawczego jako główne założenie badawcze,
- szczegółowe założenia badawcze.

c) zastosowanie opracowanego modelu narzędzia badawczego na wybranych planach miejscowych:

- charakterystyka planów miejscowych wybranych do analiz i uzasadnienie ich wyboru,
- metodykę identyfikacji i oceny fizjonomii krajobrazu istniejącego i projektowanego,
- identyfikację struktury fizjonomicznej krajobrazów istniejących i projektowanych oraz charakterystykę fizjonomii krajobrazu w obszarach wybranych do analiz planów miejscowych.

d) struktura fizjonomiczna w planach miejscowych – interpretacja wyników cz. 2:

- identyfikację struktury fizjonomicznej krajobrazu,
- charakterystykę formy zewnętrznej elementów morfologii fizjonomii krajobrazu,
- charakterystykę właściwości fizjonomicznych krajobrazu,
- ocenę struktury fizjonomicznej krajobrazu.

W Dziale trzecim – zamieszczono DYSKUSJE i WNIOSKI. Rozdział Dyskusja podzielono na 15 części, a mianowicie:

- rola fizjonomii krajobrazu w badaniach,
- krajobraz istniejący i projektowany w badaniach jego fizjonomii,
- krajobraz i jego struktura w ujęciu fizjonomicznym,
- umocowane prawnie relacje pomiędzy pojęciem krajobraz a jego strukturą,
- substancja materialna krajobrazu istniejącego w ujęciach teoretycznych,
- substancja materialna krajobrazu projektowanego w praktyce planistycznej,
- zróżnicowanie przestrzeni krajobrazu,
- metoda badania struktury fizjonomicznej krajobrazu,

- relacja struktury przestrzennej i struktury fizjonomicznej krajobrazu,
- cechy i właściwości fizjonomiczne krajobrazu, jako podstawa opisu jego fizjonomii,
- zasady opisu struktury fizjonomicznej i wizerunku krajobrazu,
- specyfika krajobrazu projektowanego w badaniu fizjonomii krajobrazu,
- język fizjonomii krajobrazu stosowany w charakterystyce struktury fizjonomicznej i wizerunku krajobrazu,
- ocena struktury fizjonomicznej i wizerunku krajobrazu
- plan miejscowy, jako źródło informacji o strukturze fizjonomicznej krajobrazu.

Rozdział dyskusja jest ciekawie opracowany. Zamieszczono go na 16 stronach i stanowi mocną stronę dysertacji.

W rozdziale Wnioski Autorka przedstawiła 12 wniosków, będących podsumowaniem przeprowadzonych badań. Ze względu na sposób przedstawienia treści w tym rozdziale, rozdział ten nazwałbym: Stwierdzenia i wnioski.

Dalszą część pracy stanowią:

1. Wykaz załączników zamieszczonych w tekście dysertacji
2. Piśmiennictwo
3. Aneks, który podzielono na 3 części:
  - a) wykaz tabel zamieszczonych w aneksie
  - b) wykaz wykresów zamieszczonych w aneksie
  - c) wykaz załączników tekstowych zamieszczonych w aneksie.

Praca jest bardzo wartościowa i wnosi nowe elementy do nauki polskiej.

Wszystkie pozostałe uwagi zaznaczyłem w tekście pracy i chętnie przekażę Autorce. Mają one charakter redakcyjny lecz nie mają żadnego wpływu na moją wysoką ocenę merytoryczną przedstawionej do recenzji pracy.

Wszystkie wskazane, drobne uchybienia w pracy, nie podważają jej walorów naukowych. Autorka pracy włożyła dużo wysiłku w jej wykonanie. Również efekt końcowy i ocena całości pracy jest z mojej strony bardzo pozytywna.

Chciałbym przedstawić mocne strony pracy:

1. Podjęty temat jest nowatorski
2. Stopień trudności weryfikacji tezy badań - bardzo wysoki
3. Praca merytorycznie napisana poprawnie: dobrze dobrane metody badań, właściwie opracowane wyniki
4. Wnioskowanie prawidłowe

Chciałbym przedstawić także uwagi do pracy:

1. Język pracy, ze względu na jej zakres i charakter, czasem trudny do zrozumienia
2. W przypadku podjęcia decyzji o druku pracy, proponuję:
  - a) w niektórych miejscach poprawić stylistykę tekstu (służę uwagami)

- b) liczbę wniosków można by zmniejszyć lub przed drukiem pracę podzielić na części
3. Do rozważenia uwaga zawarta na stronie pierwszej recenzji (numeracja stron części głównej pracy i aneksu).
  4. Dlaczego dla podsumowania uzyskanych wyników użyto różnych sformułowań, a mianowicie: str. 111 Podsumowanie cz.1 i str. 142 Struktura fizjonomiczna w planach miejscowych – interpretacja wyników cz. 2. ?

Podsumowanie

Na zakończenie pragnę podkreślić, że poddana recenzji praca jest bardzo obszernym i rzetelnie wykonanym studium naukowym. Studium to oparto na właściwych przesłankach, dobrze i wyraziście postawionej tezie i jej weryfikacji, przy zastosowaniu właściwych metod badawczych.

Pomimo złożoności opracowanego problemu, praca napisana jest w dobrym stylu. Za ciekawe należy uznać załączone wszechstronne piśmiennictwo do przedmiotu badań, dobre wnioskowanie z przeprowadzonych badań oraz umiejętność Autorki do poprawnej dyskusji. Czytelne tabele i ryciny załączone do pracy, ułatwiają zrozumienie omawianych zagadnień i podnoszą wartość rozprawy.

Wszystkie wymienione walory pracy świadczą o profesjonalizmie Autorki, szerokiej wiedzy w zakresie przeprowadzonych badań, a także predyspozycjach do dalszego prowadzenia skomplikowanych badań naukowych.

Biorąc pod uwagę zakres przeprowadzonych badań, przedstawione wyniki oraz ich interpretację, ale także wartości poznawcze i praktyczne rozprawy dla architektury krajobrazu stwierdzam, że przedstawiona do recenzji praca doktorska odpowiada w pełni wymaganiom stawianym pracom doktorskim i stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego.

W związku z powyższym składam wniosek do Rady Wydziału Ogrodnictwa, Biotechnologii i Architektury Krajobrazu o dopuszczenie mgr inż. Magdaleny Jędraszko-Macukow do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Poznań, dnia 09.05.2016 r.

Dr hab. Piotr Urbański